

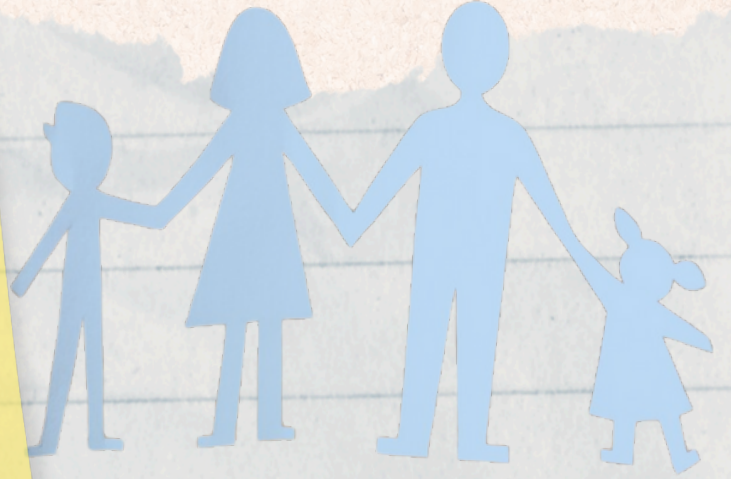
bodrum

ram postası

sayı-1 şubat 2025

Bağımlılıkta Koruyucu ve Risk Faktörü olarak Aile

Aile, çocukların sosyalleşmesi, hayatta kalması, korunması ve gelişimi için temel bir kurumdur. Aile üyeleri arasındaki sevgisizlik ve ilgisizlik, çocukluk döneminde deneyimlenen stresli aile ortamı ve aile içi şiddet ve istismar deneyimleri bağımlılığa giden yolda aile açısından önemli riskleri temsil etmektedir.

Ailedeki yapısal sorunlar, maddi ve manevi değerlerdeki zayıflamalar ve bozuk iletişim tarzları bağımlılıklarda önemli bir yer tutmaktadır. Madde kullanan gençlerin büyük bölümünün sevgiden yoksun, huzursuz ve zorbalığın hüküm sürdüğü aile ortamında yetiştikleri saptanmıştır.

Güven ortamında sağlıklı bağlanmayı gerçekleştirememiş bir çocuğun güvensiz-sağlıksız bağlanmaya meyletmesi doğaldır. Aile içinde istediği değeri bulamayan, duygusal ihtiyaçları karşılanamayan gençler bu ihtiyaçlarını aile dışı ortamlarda aramaya yönelmektedirler. Çözüm olarak alkol veya madde kullanımı bir seçenek olarak algılanmaktadır.

Madde bağımlılığı ve aile ilişkisini araştıran çalışmaların bir kısmı aile içinde uygulanan disiplin veya kontrol yöntemlerine odaklanmıştır.

- Bazı çalışmalarda madde kullanan ergenlerin serbest aile ortamında yetiştiği, fazla kontrol uygulanmadığı,
- Bazı çalışmalarda ise aşırı disiplin ve kontrol uygulandığı, madde kötüye kullanımı olan ergenlerin anne babalarını aşırı kontrol edici, baskıcı, müdahale edici bulduğu ve kendilerini özerklikten yoksun hissettikleri belirtilmektedir.
- İzin verici/ihmalkâr veya otoriter tutum sergileyen ebeveynlerin çocuklarının demokratik ebeveynlere göre daha fazla madde kullanımı davranışları rapor ettikleri görülmektedir.
- Demokratik tarza sahip ebeveynlerin çocuklarını madde bağımlılığından korumada daha başarılı oldukları, demokratik ailede yetişen ergenlerin aile değerlerini daha iyi içselleştirdikleri ve dolayısıyla özellikle madde bağımlılığı gibi problem davranışlar açısından akran etkisine daha az açık oldukları belirtilmektedir.

Çocukların kişilik yapılarının şekil almasında, aile içerisinde görülen ve yaşananlar büyük rol oynamaktadır.

Ailenin maddelere karşı olan tutumu bireyin davranışlarını belirlemede çok etkin olmaktadır. Çocukların beden ve ruh sağlığının korunması konusunda ebeveynlerin bilinçli hareket etmeleri büyük önem taşımaktadır. Çocuk ebeveynlerini modelleyerek büyür.

Literatürde bağımlı bireylerin %41.20'sinin annesinin bağımlılık öyküsü bulunduğu, %14.80'inin ailesinde ise böyle bir öykünün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çocuğun gelişiminde, anne-baba tutumunun besleyici, destekleyici, denetleyici öğeleri ve niteliği gencin ve daha sonra erişkinin davranışının alacağı yönün belirlenmesinde önemli bir güç oluşturmaktadır.

bodrumram.meb.k12.tr

Güçlü Aile Bağları Bağımlılığı Önler!

•Ebeveynler ergenlik döneminde çocuklarının yanında olduklarını hissettirmeli, özgüvenlerini pekiştirecek davranışlarda bulunmalı, örnek olmalı, sevgi, saygı, ilgi ve destek göstermelidirler. Ergenlik döneminde ebeveynlerle sağlıklı iletişim kurmak kendilik kavramı için çok önemlidir. Her yönden sağlıklı yetişmiş bir çocuk, gelecekte yaratıcı, üretici, çok yönlü düşünebilen, bilimsel problem çözme gücü yüksek, etkili iletişim kurabilen kendisi ve çevresiyle barış içinde yaşayabilen, gizil güçlerini en etkili bir biçimde kullanabilen, kendisini gerçekleştirmiş mutlu bir yetişkin, hak ve sorumluluklarını bilen nitelikli bir vatandaş olacaktır.

Kaynaklar :

- Bircan, S., & Erden, G. (2011). Madde bağımlılığı: aile ile ilgili olası risk faktörleri, algılanan ebeveyn kabul-reddi ve çocuk yetiştirme stilleri. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi,18 (3)
- Duyan, V., & Gövebakan, R. (2021). Madde Bağımlılığı ve Aile. Yeni İnsan Yayınevi
- Erdim, L. (2019). Alkolizmin aile ve çocuk üzerine etkisi. Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi, 6(1), 193-200. • Yaman, Ö. M.(2020).Türkiye’de Gençlik ve Bağımlılık.
- <https://www.yesilay.org.tr/tr/>

Bağımlılıkların en büyük
nedeni sevgisizlik, en
büyük ilacı da sevgidir.

bodrumram.meb.k12.tr